

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการลงทุน
ด้านเหมืองแร่
ในประเทศไทยอาเซียน

มูลเหตุจูงใจ

- 1) ประเทศไทยได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมไปมาก ความต้องการวัตถุดิบเพิ่มขึ้น ขณะที่วัตถุดิบในประเทศลดน้อยลง โดยเฉพาะด้านแร่ธาตุ
- 2) แร่ธาตุบางชนิดโดยธรรมชาติแล้วในประเทศไทยไม่มีหรือมีไม่เพียงพอ
- 3) การทำเหมืองแร่ในประเทศไทยมีข้อจำกัดมาก มีขั้นตอนการขออนุญาตมากและการต่อต้านจากภาคส่วนต่างๆ มาก
- 4) ขยายโอกาสไปสู่ธุรกิจต่อเนื่องอื่นๆ ในประเทศอาเซียนเพื่อรองรับการเปิด AEC

ประเทศอาเซียนที่น่าสนใจลงทุนด้านเหมืองแร่

ประเทศลาว

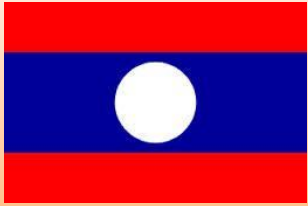
ข้อที่น่าสนใจ

1. ลาวเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยแร่ธาตุมากมายหลายชนิด
2. อยู่ใกล้ไทย สะดวกในการเดินทางและขนส่ง
3. มีประชากรไม่มาก ทำให้โอกาสเกิดผลกระทบในการทำเหมืองต่อชุมชนมีไม่มาก
4. ภาครัฐให้การสนับสนุนและส่งเสริม และถือเป็นรายได้หลักอันหนึ่งของประเทศ
5. ระเบียบขั้นตอนการอนุญาตไม่ยุ่งยากนัก
6. สามารถสื่อสารกันได้ง่ายทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน

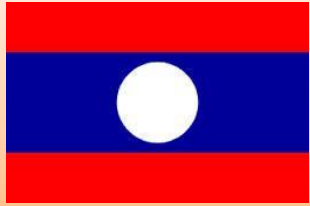
ข้อพึงระวัง

1. ปัจจุบันรัฐบาลลาว ได้ชะลอการออกใบอนุญาตใหม่ ในการดำเนินการเกี่ยวกับแร่เป็นการชั่วคราว พร้อมทั้งให้ทำการตรวจสอบ และทบทวนผลการดำเนินงานของใบอนุญาตเก่าที่ออกไปแล้วทั้งหมด แต่สำหรับแร่อุตสาหกรรมบางชนิดอาจได้รับการพิจารณาอนุญาตเป็นพิเศษให้
2. การดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจ จะต้องจัดทำแผนงานและงบประมาณเสนอขอความเห็นชอบก่อน และจะต้องวางเงินประมาณ 30% ของงบประมาณโครงการไว้เป็นหลักประกันต่อรัฐบาลลาว

ข้อพึงระวัง

3. ห้ามส่งแร่ดิบออกโดยตรง แต่จะอนุญาตให้ส่งออกได้เมื่อทำการปรับปรุงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแร่เหล่านั้นก่อน ขั้นตอนการปรับปรุงนี้จะต้องได้รับการเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐ
4. แร่พลังงาน เช่น ถ่านหิน ห้ามส่งออก ไม่ว่าจะผ่านการปรับปรุงแล้วก็ตาม
5. บุคลากรด้านเทคนิค ผู้ชำนาญการด้านเหมืองแร่ อาจหาได้ยาก
6. ถนนโดยเฉพาะในเขตภูเขาจะต้องตรวจประเมินให้รอบครอบ

แนวทางที่ควรปฏิบัติ

1. ผู้ลงทุนจะต้องมีความตั้งใจจริง และดำเนินการอย่างจริงจังตามแผนงานที่ยื่นไว้ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลลาว (ธุรกิจแบบกองโจรไม่สามารถดำเนินการได้ในปัจจุบัน)
2. ให้เกียรติ และประสานงานกับชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยใกล้ชิด จะช่วยป้องกันปัญหาขัดแย้งได้มาก
3. ใช้แรงงานไทย หรือชาติอื่นเท่าที่จำเป็น ใช้แรงงานลาวให้มากที่สุด
4. ปฏิบัติตามกฎหมายของลาวโดยเคร่งครัด ทั้งด้านผลตอบแทนต่อรัฐ กฎหมายแรงงาน และสิ่งแวดล้อม

ประเทศพม่า

ข้อที่น่าสนใจ

1. อุดมสมบูรณ์ด้วยแร่ธาตุหลายชนิด การเปิดทำเหมืองยังมีไม่มาก
2. รัฐมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนซึ่งรวมถึงธุรกิจเหมืองแร่ด้วย กฎระเบียบการอนุญาตไม่ยุ่งยากนัก การต่อต้านของชุมชนมีไม่มาก
3. อยู่ติดกับประเทศไทย มีโครงการตัดถนนเชื่อมโยงกับไทยหลายโครงการ ซึ่งจะช่วยในการขนส่งในอนาคต
4. มีบุคลากรด้านเทคนิคเหมืองแร่พอสมควร ค่าจ้างค่อนข้างถูกเมื่อเทียบกับประเทศไทย การสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษใช้ได้ดีพอสมควร และมีแรงงานจำนวนมากไม่น้อยเคยมาทำงานในไทย และพูดไทยได้ดี

ข้อพึงระวัง

1. แหล่งแร่หลายบริเวณไม่ได้อยู่ภายในการควบคุมอย่างเด็ดขาดของรัฐบาลกลางเพียงฝ่ายเดียว จำเป็นต้องมีการประสานผลประโยชน์กับกองกำลังอื่นๆด้วย โดยเฉพาะบริเวณตะเข็บชายแดนประเทศไทย
2. ภายหลังจากเปิดประเทศประชาชนที่เคยได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองเริ่มมีการประท้วงและเรียกร้องค่าชดเชย
3. ระเบียบใหม่ในการทำเหมืองได้ให้ความสำคัญการดูแลสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
4. มีแนวโน้มที่แร่พลังงาน เช่น ถ่านหินจะถูกสงวนไว้เพื่อใช้ในประเทศเท่านั้น
5. โครงสร้างพื้นฐาน และการคมนาคม ขนส่ง ยังไม่ค่อยจะพร้อม
6. ควรต้องทำการศึกษาแนวทางการโอนเงินกลับให้ชัดเจน
7. การแลกเปลี่ยนเงินตรามีหลายตลาดและมีอัตราแตกต่างกัน

แนวทางที่ควรปฏิบัติ

1. ควรขออนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบของรัฐบาลกลาง เป็นอันดับแรก
2. หากอยู่ในเขตอิทธิพลของกองกำลังอื่น จะต้องเจรจาประสานผลประโยชน์ให้ชัดเจนล่วงหน้า
3. ยึดถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ทั้งในด้านผลประโยชน์ต่อรัฐ ด้านความมั่นคง และด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ศึกษาแนวทางการส่งเงินกลับไว้ให้ชัดเจน

ประเทศอินโดนีเซีย

จุดน่าสนใจ

1. มีแร่ธาตุหลากหลายชนิด มีความสมบูรณ์สูง มีแหล่งขนาดใหญ่มาก
2. ภาครัฐให้ความสำคัญกับรายได้จากแร่ธาตุ และส่งเสริมการทำเหมือง
3. แหล่งแร่จำนวนมากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งช่วยลดผลกระทบต่อชุมชน
4. สามารถพัฒนาระบบขนส่งทางน้ำและทางทะเลได้ง่าย
5. มีการกระจายอำนาจการอนุญาตบางส่วนไปสู่ท้องถิ่น

ข้อพึงระวัง

1. กฎระเบียบไม่ชัดเจน การให้อำนาจหลายหน่วยงานออกอนุญาต บางครั้งมีข้อผิดพลาด ทับซ้อน
2. เมื่อประมาณปี2009 รัฐได้ประกาศใช้กฎหมายแร่ใหม่ แต่กฎหมายต่อเนื่องหลายฉบับพึ่งประกาศใช้ ระเบียบปฏิบัติหลายอย่างยังไม่ชัดเจน กฎหมายใหม่มีสาระให้ผู้ลงทุนต่างชาติต้องกระจายหุ้นสู่ท้องถิ่น ไม่น้อยกว่า 20% ภายใน 5 ปี ต้องจ้างผู้รับเหมาช่างอินโดเท่านั้น เหมือนถ่านหิน ต้องมี Domestic Market Option
3. โครงสร้างพื้นฐานและการขนส่งยังมีปัญหา
4. ควรศึกษารายละเอียดกฎหมายแรงงาน และทัศนคติของแรงงานและชุมชน และกำหนดแนวทางป้องกัน
5. อาจถูกเรียกร้องผลประโยชน์พิเศษจากชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง

แนวทางที่ควรปฏิบัติ

1. ควรมีผู้ร่วมงาน หรือผู้ร่วมทุน ในท้องถิ่นที่ไว้ใจได้เพื่อช่วยประสานงาน
2. ควรตรวจสอบความถูกต้องและขั้นตอนปฏิบัติของใบอนุญาตให้ชัดเจน
3. ควรสร้างความสัมพันธ์ และประสานผลประโยชน์กับผู้นำท้องถิ่น
4. ควรศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนล่วงหน้า เช่น กฎหมายแร่ กฎหมายป่าไม้ กฎหมายแรงงาน และกฎระเบียบท้องถิ่น
5. ในบางท้องถิ่นที่ความเคร่งทางศาสนา พึงต้องปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวัง
6. การเจรจา และทำข้อตกลงต่างๆ ต้องให้มีความชัดเจนและรัดกุม

ประเทศเวียดนาม

จุดที่น่าสนใจ

1. มีแร่ธาตุหลายชนิด การสำรวจและการพัฒนายังมีไม่มากนัก
2. รัฐบาลเวียดนามให้การสนับสนุน
3. ปัญหาการต่อต้านชุมชนมีน้อย
4. โครงสร้างพื้นฐาน และการคมนาคมขนส่ง อยู่ในระดับปานกลาง
5. หน่วยงานปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอนุญาตในบางระดับ

ข้อพึงระวัง

1. กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องยังไม่ชัดเจน กำลังยกร่างและเตรียมประกาศกฎหมายแร่ใหม่
2. อัตราเฟ้อสูง

แนวทางที่ควรปฏิบัติ

1. ควรมีบุคคลท้องถิ่นเป็นผู้ช่วยติดต่อประสานงาน
2. ตรวจสอบกฎหมายระเบียบ และแนวปฏิบัติขณะนั้นๆ ให้ชัดเจน

กัมพูชา

จุดที่น่าสนใจ

1. อยู่ติดกับประเทศไทย สามารถเดินทางไปมาได้สะดวก
2. รัฐบาลต้องการ และส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ
3. มีศักยภาพทางแร่พอสมควร แต่ต้องมีการลงทุนสำรวจและพัฒนาอีกมาก

ข้อพึงระวัง

1. ทักษะคติชาวกัมพูชาที่มีต่อชาวไทย เป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวัง
2. โครงสร้างพื้นฐานในเขตแหล่งแร่ยังไม่ดีพอ
3. บางบริเวณอาจจะยังมีอันตรายเกี่ยวกับระเบิด
4. บุคคลด้านเทคนิค และแรงงานฝีมือค่อนข้างจะขาดแคลน

แนวทางที่ควรปฏิบัติ

1. ควรมีผู้ร่วมทุนท้องถิ่น เพื่อช่วยในการประสานงาน
2. ควรยึดถือแนวทางของกฎหมายเป็นหลัก
3. การตั้งงบประมาณอาจจะต้องเผื่อไว้รองรับปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน

กลยุทธ์หลัก

สู่ความสำเร็จด้านเหมืองแร่

ในประเทศอาเซียน

1. มีผู้ร่วมทุนท้องถิ่นที่ดี เพื่อช่วยในการติดต่อประสานงาน
2. มีความตั้งใจจริง และเงินทุนเพียงพอ
3. ยึดถือกฎระเบียบของประเทศนั้นเป็นกรอบโดยเคร่งครัด
4. ภาครัฐการของไทยให้การสนับสนุน และช่วยประสานงานกับภาครัฐการของประเทศนั้นๆ

